

AIDS-INFECTED NEEDLES - URBAN LEGEND?**Oana-Cătălina Voichici, PhD Candidate, "Valahia" University of Tîrgoviște**

Abstract: In early 2012, a cautionary message spreading via the Internet would instill terror in people's souls: a man was pricking women on buses, trams and trolleys in Bucharest, using a possibly infected needle. The story was far from being altogether new to most of us. It seemed to be a revival of an urban legend that had circulated throughout Romania during the first years following the 1989 Revolution: strangers would prick school children with the clear and criminal intention of infecting them with the HIV virus. In the following pages we shall focus on how needle-attack legends emerged and spread, i.e. the context and functions of such stories.

Keywords: urban legend, pin-pricking, AIDS/HIV, criminal contamination, AIDS club

La începutul anului 2012, un mesaj-avertisment a fost postat pe mai multe rețele de socializare:

„Astăzi, 5 ianuarie 2012, în jurul orei 8:45, în tramvaiul 41 ce venea dinspre Billa Drumul Taberei spre Lujerul, prietena mea a fost înțepată cu un ac de o persoană încă neidentificată. Această persoană a urcat în spatele ei, odată cu ea, la stația 41 de la Billa DT, iar apoi a simțit o înțepătură tare în piciorul drept. Când s-a uitat în spate era această persoană care avea o bască în mână și a aruncat-o într-o pungă pe care o deținea și apoi se chinuia să arunce în pungă ceva ce părea lipit de podul palmei. Prietena era în stare de șoc și nu a realizat ce s-a întâmplat exact, dar când și-a dat seama, a reușit să facă poze persoanei care s-a dat jos la stația Lujerului. Ea apoi a coborât la stație Pod Ciurel de unde am luat-o eu cu mașina. A sunat la 112 și i s-a zis să facă plângere la poliție. Am mers la Institutul de Boli Infecțioase «Prof. Dr. Matei Balș» unde s-a constatat înțepătura (se vedea cu ochiul liber), i s-au recoltat probe pentru analize de sânge și i s-au făcut câteva vaccine profilactice pentru ce s-a putut. Acum, timp de 6 luni, trebuie să mergem la analize și să ne rugăm că nu a fost nimic pe ac. Ce nu se poate vaccina e Hepatita C și HIV”¹.

Avertismentul îi aparținea unui anume Florin, care se recomanda drept prietenul fetei și care aflase atât porecla individului, Elvis, cât și zona în care acesta locuia, cartierul bucureștean Drumul Taberei. Mesajul a fost preluat de întreaga mass-media șase zile mai târziu, creând panică printre bucureșteni, mai ales că la Poliție se primiseră mai multe plângeri similare. Părea să fie o reluare a unei legende urbane care a circulat în România în anii '90, în care necunoscuți înarmați cu ace infectate cu HIV înțepau copii în apropierea școlilor. Cazul „monstrului”, „psihopatului” din tramvaiul 41, cum a fost numit de presă, a fost repede elucidat, bărbatul fiind arestat de polițiști după ce agresorul a fost fotografiat cu telefonul mobil de către una dintre victime. Deși se vehicula că acesta dorea să infecteze oamenii cu diferite boli, s-a dovedit că era doar o cale de a le atrage atenția fetelor frumoase². Incidentul

¹ <http://www.clubopel.com/viewtopic.php?p=1264549> (postat la 05.01.2012, data accesării 13.01.2014)

² Cercetările poliției au scos la iveală faptul că bărbatul nici nu folosisese un ac medicinal, ci unul de birou. Mai mult, nu părea a avea probleme psihice, avea studii superioare, era angajatul unei bănci și era căsătorit cu o avocată.

nu era însă o noutate, întâmplări similare petrecându-se sporadic, în final dovedindu-se a fi farse ale unor adolescenți teribiliști sau copii inconștienți puși pe șotii. Un asemenea incident a fost „opera” unor elevi de liceu dâmbovițeni:

„Dornici să-și impresioneze colegile, patru adolescenți le-au înțepat cu niște ace, posibil contaminate. Patru elevi de clasa a XI-a de la Grupul Școlar «Iordache Golescu» din Găești, Dâmbovița, sunt cercetați de polițiști după ce au înțepat cinci colege cu un ac, pe holurile liceului, oamenii legii afirmând că este posibil ca acul să fi fost contaminat. Pentru că e posibil ca în liceu să învețe și elevi seropozitivi, s-a luat măsura testării HIV a fetelor înțepate [...] Din primele audieri, rezultă că băieții au considerat drept *o joacă* ceea ce s-a întâmplat, o metodă de a le cuceri.”³

Un alt copil de școală, dintr-un sat sibian, de data aceasta, a alarmat și scandalizat comunitatea locală când, după ce a găsit pe stradă un ac de la un glucotest, s-a înțepat pe sine și alți 18 elevi, declanșându-se, cum e firesc în astfel de cazuri, o ancheta epidemiologică, copiilor administrându-li-se tratament profilactic pentru infecția HIV⁴.

Primele legende despre infectarea cu HIV/SIDA au apărut în comunitățile gay din San Francisco, Statele Unite, în iunie 1982, imediat după identificarea bolii. În câțiva ani, zvonuri și povestiri despre homosexuali infectați cu HIV care, cu bună știință, răspândeau virusul în rândul populației, circulau deja pe ambele coaste ale Atlanticului (Bennett 2005: 122). Legenda despre homosexualul care se prostitua și infecta cu SIDA, în mod deliberat, proxeneții și clienții, a fost dublată de apariția povestirii în care agresorul seropozitiv era o femeie, iar victima, un bărbat heterosexual. După o noapte petrecută împreună, acesta găsește scris cu rujul pe oglinda din baie: „Bine ai venit în minunata lume a SIDA”.

Povestirile despre ace infectate cu HIV au început să circule pe la jumătatea anilor 1980 (Goldstein 2004: 142). Potrivit folcloristului american Jan Harold Brunvand, legenda a luat amploare în 1998 când pe Internet au început să circule avertismente în legătură cu existența unor ace contaminate lăsate intenționat în diverse locuri publice pentru a îmbolnăvi oameni nevinovați (Brunvand 2001: 285). Poveștile avertizează asupra pericolului de a fi contaminați cu virusul HIV în discotecă, sau la cinematograful, pe întuneric, unde un necunoscut înarmat cu un ac suspect înțeapă victima și îi lasă în buzunar un bilet pe care scrie: „Bine ai venit în clubul SIDA”. O altă variantă de contaminare în locuri publice este cea de la bancomat, unde acul ucigaș așteaptă să întinzi mâna după bani.

Așa cum punctează și Diane Goldstein, săgețile, spinii sau acele otrăvite sunt motive des întâlnite în tradiția populară, în basme și legende (Goldstein 2004: 141). Și primul exemplu care ne vine în minte este basmul *Frumoasa adormită*, în care prințesa cade într-un somn adânc după ce se înțeapă într-un fus. Sau legendarul Ahile, ucis de o săgeată otrăvită a lui Paris, îndreptată de zeul Apollo înspre călcâiul eroului. Înțepătura este un semn al vulnerabilității, intruziunii, invadării sau contaminării corpului. „Both metaphorically and

³Vezi articolul „Teribilism: amenințare cu SIDA”, publicat pe site-ul http://www.hivside.ro/kit_presa/detail_news/27/kit_presa.html la 09.03.2009 (data accesării 13.01.2014)

⁴Vezi articolul „Copii înțepați cu un ac găsit pe stradă”, publicat pe site-ul <http://www.tribuna.ro/stiri/eveniment/copii-intepati-cu-un-ac-gasit-pe-strada-50339.html> la 27.04.2010 (data accesării 13.01.2014)

literally, the piercing leaves a hole that can be filled by all manner of evil”⁵ (Goldstein 2004: 141).

În România post-decembristă au început să circule masiv zvonuri alarmante despre copii amenințați de psihopați, de regulă purtători ai virusului HIV, care urmăreau să se răzbune contaminându-i pe nevinovați cu un ac de seringă letal. Iată una dintre aceste variante:

„În anii '90, apăruse zvonul că un nebun umblă pe lângă școli și înțeapă copiii cu o seringă în care se află sânge contaminat cu SIDA. Oamenii spuneau că omul a înnebunit după ce a fost infectat la rândul lui și vrea să se răzbune. Părinții și profesorii ne spuneau să fim atenți pe stradă și chiar când ieșim în pauză și, dacă vedem o persoană necunoscută, mai dubioasă, să încercăm să o evităm. Chiar în școala mea, Nr.11 din Tîrgoviște, unii elevi susțineau că au găsit înfiptă în ușa clasei o seringă cu un lichid roșu” (Costin C., *jurnalist*).

Apariția în România a legendelor despre acul infectat trebuie analizată în strânsă legătură cu apariția SIDA în țara noastră⁶. Explozia diagnosticării acestei maladii s-a produs după Revoluție, deși mii de copii au fost infectați cu HIV încă din 1985, însă, până în 1989, doar 13 cazuri de SIDA fuseseră raportate (Apetrei *et al.* 1998: 1079).

Gradul precar de informare referitor la SIDA, alimentat și de ideea preconcepută că boala atingea doar homosexualii, drogații și prostituatele, a dus la stigmatizarea purtătorilor virusului, maladia fiind văzută ca un semn al promiscuității. Românii nu știau cum să se comporte în fața unui dușman ascuns și necruțător, această necunoscută semănând panică și teroare în rândul populației. Chiar în urma campaniilor ulterioare de educare și conștientizare a publicului cu privire la HIV/SIDA, sunt mulți cei încă nesiguri de modul în care se transmite virusul, temându-se că un singur contact cu orice lichid din orice parte a corpului este suficient pentru a-i îmbolnăvi de SIDA și a-i ucide. Știm acum că a fi infectat cu HIV nu înseamnă a avea SIDA. SIDA este ultimul și cel mai sever stadiu al infecției cu virusul HIV, unii oameni trăind cu infecția mulți ani, chiar zeci de ani până la a avea SIDA⁷. Însă toate acestea au trecut pe lângă noi. Zvonurile și legendele ne „învață” că SIDA este o maladie care se transmite direct, rapid și cu ușurință de la o persoană la alta și că a fi seropozitiv este sinonim cu a avea SIDA. Că a fi infectat nu înseamnă doar o imediată și inevitabilă condamnare la moarte, dar și un pericol pe care bolnavul îl reprezintă pentru ceilalți. Nicio campanie de educare nu a putut șterge aceste prejudecăți. Toate legendele despre acul infectat cu HIV ne spun că o singură întâlnire cu un purtător al virusului este de ajuns să asigure cuiva intrarea în „Clubul SIDA” și să îl condamne la moarte sigură. Aceste povestiri dezvăluie niveluri înspăimântătoare de frică și ignoranță, cercetătoarea Gillian Bennett punându-le pe seama eșecului autorităților sanitare de a informa publicul larg (Bennett 2005: 132).

⁵ „În sensul metaforic dar și propriu al cuvântului, înțeapătura lasă un gol care poate fi umplut de rău în orice formă a sa”. (t.a.)

⁶ Vezi și articolul „Generația SIDA - au supraviețuit, dar au stat ascunși” publicat de cotidianul *adevarul.ro* la 24 ianuarie 2011, http://adevarul.ro/news/societate/dosar-generatia-sida---supravietuit-stat-ascunsi-1_50ad5a1c7c42d5a66393811f/index.html (data accesării 13.01.2014).

⁷ http://www.sfatulmedicului.ro/Infectia-cu-HIV/infectia-cu-virusul-imunodeficientei-umane-hiv-sida_654 (postat la 11.09.2006, data accesării 13.01.2014)

Așa se face că asemenea povestiri continuă să apară, găsindu-și în World Wide Web mijlocul cel mai propice și rapid de propagare, practic răspândirea este instantanee. Iată unul dintre avertismentele care circulă pe Internet de câțiva ani:

„S-a întâmplat la Paris de curând, dar se poate întâmpla oriunde și oricând.

Cu câteva săptămâni în urmă, într-o sală de cinema, o persoană a simțit că o înțeapă ceva în momentul când s-a așezat pe scaun. Când s-a ridicat să vadă ce este, a văzut un ac înfipt în scaun cu un bilet alăturat pe care scria: “Tochmai te-ai infectat cu HIV”. Centrul pentru Controlul Bolilor (din Paris) raportează multe întâmplări similare petrecute recent și în alte orașe. Toate acele prezentate au fost testate și erau HIV Pozitiv. Centrul raportează, de asemenea, că s-au găsit ace la bancomatele publice în locul pe unde ies bancnotele.

Noi rugăm pe toată lumea să fie extrem de precaută în astfel de situații...

Toate scaunele/locurile publice trebuie să fie bine cercetate, cu vigență și precauție, înainte de a fi folosite. O inspecție vizuală atentă va fi de ajuns. În plus, vă rugăm să trimiteți mai departe acest mesaj familiei și tuturor prietenilor pentru a-i avertiza despre acest potențial pericol.

Cu puțin timp în urmă, un medic a povestit o întâmplare asemănătoare suferită de unul dintre pacienții săi, la Priya Cinema din Delhi. O tânără, logodită și urmând să se căsătorească peste câteva luni, a suferit același accident la film. Bilețelul atașat acului avea mesajul: “Bine ai venit în familia HIV”. Deși medicul a explicat familie fetei că va dura 6 luni până când virusul va deveni destul de puternic pentru a-i afecta sistemul și că o victimă poate supraviețui 5-6 ani, fata a murit în 4 luni, probabil mai mult din cauza șocului.

Cu toții trebuie să fim foarte precauți în locurile publice, Doamne ajută!

Gândește-te că poți salva o viață dacă trimiți mai departe acest mesaj.

Decât să trimiți mai departe mailuri irelevante, te rog să trimiți acest mesaj tuturor celor pe care îi cunoști. Poate că mailul tău poate salva viața cuiva.”

Miezul acestei povestiri este fix, faptele sunt aceleași, ce diferă este formula de început prin care se dorește atragerea atenției receptorului asupra mesajului, formulă care uneori poate fi „Vă rog să acordați câteva minute pentru a parcurge acest mail. Dacă vi se pare folositor, poate îi sfătuiți și pe alții. Vă rog să trimiteți acest mesaj și altora”⁸ sau „Să aveți grijă de voi și ai voștri!”⁹, „Atenție ! Vă rog să citiți înainte de a fi prea târziu! Oricât de ocupați ați fi, CITIȚI aceste rânduri și dați mai departe tuturor cunoscuților și colegilor!”¹⁰, data la care apare pe forumuri sau rețele de socializare și semnatarul. Lipsa unor documente reale, oficiale, menționarea unei așa-zise instituții care „garantează” veridicitatea relatării (Centrul pentru Controlul Bolilor din Paris) și faptul că este semnată de o „autoritate” din domeniul medical (ba chiar într-o variantă al cărei transmițător se presupune a fi „Profesor Marian Vladimir Constantinescu”¹¹) există amănunte în plus care ar trebui să dea greutate

⁸ <http://www.mail-archive.com/nuclear-romania@yahoogroups.com/msg00183.html> (postat la 8.07.2005, data accesării 23.01.2012)

⁹ <http://www.quebec.ro/forum/taclaua-quebec-ro/legende-urbane/15/?wap2> (postat la 20.08.2007, data accesării 13.01.2014)

¹⁰ <https://groups.google.com/forum/#!topic/mapromotia1989/ZhFQzrpZl6M> (postat la 6.10.2009, data accesării 13.01.2014)

¹¹ Personajul în cauză există în realitate, fiind în centrul unui scandal (despre care presa a scris la momentul respectiv) când a fost numit director al Spitalului de chirurgie oro-maxilo-facială „Prof.dr. D. Theodorescu” din

spuselor, menite a convinge publicul, cum ar fi menționarea instituției la care este afiliat, a adresei de email și a numărului de telefon) sunt indicii că avem de-a face cu o legendă urbană.

Unele dintre aceste texte localizează exact întâmplarea, numind diverse cinematografe sau cluburi unde au loc atacurile (cinematograful *Priya* din Delhi, clubul *Marinarul* din Bacău, clubul de noapte *Titan* din Lyon¹²), în altele cadrul este generalizat, ceea ce face ca avertismentul să devină relevant, iar pericolul să fie perceput ca imediat, iminent de către un public mai larg, potențială victimă. În cele mai multe relatări, evenimentele sunt descrise ca fiind parte a unei serii de incidente ce au loc în mai multe locuri: „S-a întâmplat la Paris de curând, dar se poate întâmpla oriunde și oricând”, „Ceci s'est passé à Montréal et à St-Bruno”. Așa cum Timothy Corrigan Correll argumentează, „Safety does not entail staying away from a particular location since the attacks have taken place at multiple theaters, clubs as well as in numerous cities”¹³ (Correll 2008: 68).

Nu aflăm din aceste legende care este motivul comiterii faptei, ci doar că în spatele ei se ascunde un psihopat (excepție face relatarea despre omul care a înnebunit după ce a fost infectat la rândul său și vrea astfel să se răzbune). În majoritatea legendelor, povestitorul nu este și victima înțepăturii. Circulă însă și variante în care povestirile sunt spuse la persoana I: Tendința de a trece relatările de la persoana a III-a la persoana I denotă o implicare mai profundă în acțiune a povestitorului și ascultătorului. Identificându-se cu eroul, naratorul se asigură că publicul este atras imediat în povestire:

„...Vreți într-adevăr o poveste adevărată?!...Mie mi s-a întâmplat, de aceea știu foarte multe în chestiunea aceasta, pentru că a trebuit, forțat, să mă documentez și să vorbesc realmente cu medici de specialitate. Se întâmpla în anul 2000, în februarie, veneam de la mine de la piață, pe la ora 7.30 seara (în februarie, la ora asta e beznă). Ca să ajung la blocul meu, trebuia să trec pe o străduță, care la rândul ei se afla lângă un băruleț destul de cochet. Ei, și cum mergeam eu așa cu sacoșele în mână, simt în spate o arsură (aveam o geacă destul de groasă)... când am întors capul, un individ tocmai fugea printre tufișuri... Am gonit până acasă, mă uit în oglindă, ce să văd?? O urmă de înțepătură de ac. L-am chemat pe prietenul meu, a venit repede, am mers și am căutat, dar nu am găsit seringă - am zis că poate o găsim și mergem cu tot cu ea la medic. Negăsind-o, am mers fără ea la Victor Babeș, la urgență, camera de gardă - de altfel acolo era și un centru specializat HIV/ SIDA. M-a preluat o dnă doctor, șefa de secție, mi-a zis că totuși se pare că nu a apucat să mi se injecteze nimic, dar nu bagă mâna în foc, mi s-au făcut analizele și mi-a dat un medicament special de prevenire a HIV... mi-a explicat o grămadă de chestii...În fine, am stat superstresată câțiva ani chiar, în care mi-am tot făcut teste. Care au ieșit foarte bine. Evident, nici acum nu pot să îmi dau seama ce era în seringă aia.”¹⁴

Transmiterea mai departe a acestor legende, oricât de neverosimile, este menită să înfricoșeze ascultătorul sau pe cel care citește mesaje precum cele discutate anterior până la a

---

Capitală, după ce fusese demis anterior (și i se întocmise dosar penal) pentru nereguli financiare ce prejudiciasera instituția de sute de mii de lei.

¹² <http://www.hoaxkiller.fr/hoax/2001/alerte-aiguilles-vih.htm> (data accesării 17.01.2014)

¹³ „Dacă stai departe de un loc anume, nu înseamnă că ești în siguranță, de vreme ce atacurile au loc în mai multe teatre, cluburi și în numeroase orașe” (t.a.).

¹⁴ <http://www.eva.ro/forum/viewtopic.php?forum=8&topic=69485?forum=8&start=10&npages=2> (postat la 3.08.2009, data accesării 13.01.2014)

atinge paranoia, insuflându-i acestuia sentimentul că pericolul este pretutindeni, că nu există niciun remediu, nicio cale de a se proteja împotriva atacurilor întâmplătoare.

Povestirile despre acul infectat cu HIV/SIDA sunt chiar mai înspăimântătoare decât cele în care virusul este transmis în urma unor relații intime. Și asta pentru că pericolul este localizat în spații publice, toate victimele sunt inocente, iar moartea poate atinge pe oricine, oriunde, oricând. Aceste legende reflectă teama societății de un dușman anonim care pândește în întuneric, demonstrează frica de contaminare și îngrijorarea că există conspirații care urmăresc să anuleze individul sau comunitatea¹⁵.

BIBLIOGRAFIE:

- Apetrei, Cristian *et al.* (1998): „HIV - 1 diversity in Romania” în *AIDS – Official Journal of the International AIDS Society*, Septembrie 1998, Vol. 12, Nr. 9, pp. 1079-1085, http://journals.lww.com/aidsonline/Fulltext/1998/09000/HIV_1_diversity_in_Romania.16.aspx (data accesării 13.01.2014)
- Bennett, Gillian (2005): *Bodies: Sex, Violence, Disease, and Death in Contemporary Legend*, Jackson, University Press of Mississippi
- Brunvand, Jan Harold (2001): *Encyclopedia of Urban Legends*, Santa Barbara, California, ABC-CLIO
- Correll, Timothy Corrigan (2008): „You Know about Needle Boy, Right?: Variation in Rumors and Legends about Attacks with HIV-Infected Needles” în *Western Folklore*, Vol. 67, Nr. 1, pp. 59-100, <http://www.jstor.org/stable/25474891> (data accesării 17.01.2014)
- Goldstein, Diane E. (2004): *Once upon a virus: AIDS legends and vernacular risk perception*, Logan, Utah State University Press
- <https://groups.google.com/forum/#!topic/mapromotia1989/ZhFQzrpZl6M> (postat la 6.10.2009, data accesării 13.01.2014)
- <http://www.clubopel.com/viewtopic.php?p=1264549> (postat la 05.01.2012, data accesării 13.01.2014)
- <http://www.eva.ro/forum/viewtopic.php?forum=8&topic=69485?forum=8&start=10&nrpages=2> (postat la 3.08.2009, data accesării 13.01.2014)
- http://www.hiv sida.ro/kit_presa/detail_news/27/kit_presa.html (postat la 09.03.2009, data accesării 13.01.2014)
- <http://www.hoaxkiller.fr/hoax/2001/alerte-aiguilles-vih.htm> (data accesării 17.01.2014)
- <http://www.mail-archive.com/nuclear-romania@yahoo.com/msg00183.html> (postat la 8.07.2005, data accesării 23.01.2012)

---

¹⁵ Pe Internet circulă articole referitoare la o teorie a conspirației care privește infectarea cu HIV intenționată a copiilor din România (vezi „Infectarea criminală intenționată cu SIDA în România”, articol postat de WikiLeaks Romania la data de 9.03.2011 pe <http://www.romanialeaks.org/2011/03/infectarea-criminala-intentionata-cu.html>, data accesării 13.01.2014)

- <http://www.quebec.ro/forum/taclaua-quebec-ro/legende-urbane/15/?wap2> (postat la 20.08.2007, data accesării 13.01.2014)
- <http://www.romanialeaks.org/2011/03/infectarea-criminala-intentionata-cu.html> (postat la 09.03.2011, data accesării 13.01.2014)
- http://www.sfatulmedicului.ro/Infectia-cu-HIV/infectia-cu-virusul-imunodeficientei-umane-hiv-sida_654 (postat la 11.09.2006, data accesării 13.01.2014)
- <http://www.tribuna.ro/stiri/eveniment/copii-intepati-cu-un-ac-gasit-pe-strada-50339.html> (postat la 27.04.2010, data accesării 13.01.2014)